

eio

Elektrikerförbundets konflikthistoria

Strejken som standardverktyg

“Säg Elektrikerna – och många tänker strejk”

Ingen bransch i Sverige drabbas så ofta av arbetskonflikt och strejk som elteknikbranschen. Sedan 1993 har Svenska Elektrikerförbundet (SEF) legat i konflikt med arbetsgivar sidan 26 gånger. Det är 26 konflikter på 19 år. Bara sex år under perioden har inneburit verklig arbetsfred. Konflikt är mer regel än undantag, det har blivit en ständigt återkommande ritual.

Det beror inte på att löner, villkor eller arbetsmiljö skulle vara sämre för elektriker jämfört med andra yrkesgrupper. Tvärtom. SEF använder regelmässigt konfliktvapnet som ett påtryckningsmedel i förhandlingarna snarare än en sista utväg ur ett låst förhandlingsläge.

Förhandlingarna om det största avtalet inom elteknikbranschen, Installationsavtalet, drabbas och avbryts nästan alltid av elektrikerfacket konflikt, varsel och strejk. SEF är självskrivet i konflikttoppen bland svenska fackföreningar. Detta är inte någon slump. SEF:s strejkhistoria måste ses mot bakgrund av att förbundet uttryckligen betraktar strejk som ett påtryckningsmedel, ett naturligt inslag på arbetsmarknaden.

SEF publicerade 2002 en avtalspolitisk rapport, Kollektivavtal för framtiden, där detta uttryckligen förklaras. "Stridsåtgärden är ett medel som är nödvändigt i förhandlingen", förklarar SEF i rapporten, "men som samtidigt skall användas med stor urskillning eftersom det långsiktigt kan skada en hel bransch vid felaktigt bruk."

Att branschen kan skadas är alldeles riktigt. Genom att alltid blåsa till strid har SEF bidragit till att elteknikbranschen stämplats som bråkig. Underliga sympatist-rejker, vårdslöst hanterade varsel och konflikter om saker som redan är fullt reglerade i lag förstärker den bilden. "Säg Elektrikerna – och många tänker strejk", konstaterade LO-Tidningen i november 2009.

Avtalsförhandlingarna 2010 inledde SEF med hot om strejk på sin hemsida, samma dag som parterna träffades för att växla avtalskrav. Självklart påverkar ett sådant agerande möjligheten att ha ett förtroendefullt förhandlingsklimat. Under våren varslade SEF sedan massivt mot både EFA:s och EIO:s medlemsföretag. När så småningom avtal träffats och arbetsfred inträtt dröjde det bara tre (3) dagar innan SEF återigen varslade elteknikbranschen om sympatiåtgärder på fyra stora arbetsplatser!

Vid inledningen av avtalsförhandlingarna 2012 sympatit varslade SEF elteknikbranschens medlemsföretag redan under pågående förhandlingar i februari 2012. Det omfattande varslat lades för att stödja Byggnads krav mot Svevia.

En genomgång av SEF:s konfliktshistoria sedan 1993 är belysande. Det är svårt att tänka sig att något annat fackförbund i Sverige skulle hålla med om att SEF använt stridsåtgärden "med stor urskillning".

SEF:s konflikter 1993-2012

Sedan 1993 har bara SEF varit inblandat i 26 konflikter. 26 konflikter på 19 år. Endast sex år under perioden har verkligen inneburit arbetsfred. Detta är unikt på den svenska arbetsmarknaden. SEF:s konflikter har varit så många att det kan vara svårt att överblicka.

Här följer en översiktlig genomgång.

1993, maj

*Total konflikt.
Mycket allvarlig.
Illustrerade obalans
i konflikträtten.*

Hösten 1992 sade EIO upp Installationsavtalet i syfte att få till stånd seriösa överläggningar om en modernisering av avtalet, särskilt det föråldrade ackordssystemet. EIO presenterade ett komplett avtalsförslag som bland annat innehöll en övergång till månadslön och en möjlighet att, på företagsnivå, tillämpa olika former av prestationslönesystem.

SEF svarade med att ta ut alla sina medlemmar i strejk, utom de som vid strejkens början jobbade på ackord. Strejken varade 7-28 maj.

Efter medling tecknades ett oförändrat avtal och en överenskommelse om att tillsätta arbetsgrupper för att diskutera alternativa prestationslönesystem och ett månadslönesystem.

1993, juni

*Sympatiststrejk.
Begränsad till ett företag.
Lite väsen, litet resultat.*

Tre veckor efter storstrejken tog SEF ut ett femtiotal anställda vid ett av EIO:s medlemsföretag vid Arlanda Sky City i strejk. Det hela var en sympati-åtgärd i en konflikt om tjänstebilar mellan SEF och Thorn EMI Hyr-TV AB. Strejken varade i sex dagar.

1995-1996, december-januari

*Sympatiststrejk.
Stor omfattning.
Dunkelt motiv.
Mycket väsen, litet resultat.*

SEF varslade strax före jul om stridsåtgärder på alla sina avtalsområden till stöd för strejkande sjuksköterskor inom vårdförbundet SHSTF. Sympati-åtgärderna utgjordes av övertidsblockad vid alla arbetsplatser från den 22 december och strejk vid tre sjukhusbyggen 27-29 december och därefter varje måndag och fredag.

Elektrikernas sympatiststrejk förvånade sjuksköterskorna, och avbröts när sjuksköterskestrejken avslutades den 4 januari 1996. Den rimligaste tolkningen är att SEF skramlade med vapnen för att markera sin stridsvilja i en parallell process (se nästa punkt).

1995-1996, december-januari

*Begränsad till kraftverk.
Liten konflikt, men stor effekt.
Illustrerade obalans i konflikträtten.
Var egentligen en facklig gräns-
konflikt mellan SEF och Seko.*

1996, juni

*Begränsad omfattning.
Inget resultat.
Vårslöst hanterat varsel ..*

1996, september

*Stor omfattning, inget resultat
Illustrerade obalans i konflikträtten.
Vårslöst hanterat varsel.
Allvarlig principfråga att försöka
avtala bort aviserad lagändring.*

SEF varslade strax före jul om stridsåtgärder för att få till stånd en så kallad partssuccession då Elektriska Arbetsgivareföreningen (EA) delades upp i EIA (nu EIO), Energiföretagens Arbetsgivareförening (EFA) och Elgrossisternas arbetsgivareförening (EGA).

Målet för SEF var att flytta fram sina positioner gentemot Seko inom EFA. Efter ett antal förtydliganden av bristfälliga varselbeskrivningar trädde åtgärderna i kraft den 4 januari 1996. Den 10 januari utökades konflikten med anställningsblockad vid alla kraftverksföretag. 16 januari varslade SEF om vägran att utföra transporter vid Oskarshamn 1 från och med den 27 januari. Stridsåtgärderna avbröts den 18 januari efter att SEF och Seko under LO:s ledning träffat en överenskommelse som även godkänts av arbetsgivarna.

SEF varslade den 28 juni om sympatiåtgärder för norska elektrikerförbundet, i form av strejk vid Karlshamnsverket. Den 4 juni begränsade SEF varslet till att gälla strejk mot arbete med Siemens produkter. Konflikten genomfördes aldrig.

I samband med att kollektivavtalet med ABB Asea Skandia AB skulle löpa ut den 30 september krävde SEF att det nya avtalet skulle innehålla ett undantag från en av regeringen aviserad ny form av tidsbegränsad anställning. Förhandlingarna strandade snabbt. SEF varslade då om blockad mot alla former av tidsbegränsade anställningar på Asea Skandia-avtalets område från den 15 oktober. SEF hade dock underlåtit att säga upp avtalet och tvingades flytta fram blockadstarten en vecka.

SEF varslade också om motsvarande blockad på Installationsavtalets område som sympatiåtgärd. Blockaden skulle träda i kraft den 25 oktober. EIO (då EIA) gjorde då en så kallad fredspliktsinvändning, med hänvisning till att stridsåtgärden inte bara var ett stöd för Asea Skandia-konflikten, utan avsedd att bana väg för ett likadant krav för Installationsavtalet då det löpte ut. Arbetsdomstolen avvisade EIO:s invändning och konflikten trädde i kraft den 4 november. Blockaden omfattade även SEF:s avtal med arbetsgivareorganisationerna EFA och HAO.

Alla konflikter avbröts den 20 december när EIO och SEF efter medling kunde enas om ett nytt kollektivavtal för Asea Skandia – utan något hinder mot den nya formen av tidsbegränsad anställning.

1997, mars-maj

*Facklig gränskonflikt.
Illustrerade obalans i konflikträtten.
Mycket väsen, inget resultat.*

Thyssen Rulltrappor AB var medlem i Verkstadsföretagen och bundet av avtal med Metall. När företaget inte ville teckna avtal med SEF, med hänvisning till avtalet med Metall, tog SEF till stridsåtgärder.

SEF varslade om sympatiåtgärder i form av strejk vid Årsta Elmek, ett dotterbolag till Thyssen och medlem i EIO (då EIA). Senare utökades sympatiåtgärderna med varsel om strejk vid Öresundsbron och Höga kusten-bron.

Konflikten startade den 3 mars och avslutade den 16 maj. SEF meddelade då att deras krav på kollektivavtal kvarstod, men skulle lösas genom fortsatta förhandlingar under ledning av medlaren.

1998, juni-augusti

*Liten omfattning.
Resultat okänt.
Vårslöst varsel.*

SEF varslade om strejk vid fyra arbetsplatser som sympatiåtgärd med Målareförbundet i dess konflikt med Fastigo. Strejkerna inleddes den 26 juni, utvidgades till ytterligare en arbetsplats, och avbröts när Målareförbundet och Fastigo tecknade avtal den 18 augusti.

1999, september

*Stor omfattning.
Syfte: avtala om något
som redan regleras i lag.
Orimligt hot mot industrin
illustrerar obalans i
konflikträtten.*

När de centrala avtalsförhandlingarna inleddes våren 1999 hade EIO och SEF ända sedan 1997 fört överläggningar i syfte att modernisera Installationsavtalet. Avsikten var att skapa ett nytt avtal, kallat Avtal 2000. Efter ett par månaders förhandlande ajournerade sig parterna till den 1 september. Den 2 september sade SEF upp avtalet och varslade om konflikt från den 9 september med hänvisning till sitt krav att få teckna ett elsäkerhetsavtal. Elsäkerhet regleras redan fullt ut i lag, varför kravet var överflödigt. Stridsåtgärderna – blockad mot övertidsarbete, nyanställningar samt in- och utlåning – omfattade alla EIO:s medlemsföretag utom fyra av de allra största. Så småningom undantogs ytterligare fyra stora företag. Blockaden varade från 9 september till 26 oktober. Den 15 oktober varslade SEF om strejk vid nio mindre företag och 28 stora industriarbetsplatser från den 25 oktober, som senare flyttades till dagen därpå.

Varslets orimliga effekter för Sveriges industriproduktion hade en avgörande betydelse för EIO:s beslut att teckna ett elsäkerhetsavtal, trots att dessa frågor redan regleras fullt ut i lag.

2001, januari

*Facklig gränskonflikt.
Potentiellt mycket stora
skadeverkningar.
Illustrerade obalansen
i konflikträtten.*

SEF varslade om blockad mot övertidsarbete på ABB Contracting och Siemens som lämnat EIO till förmån för Verkstadsindustrierna. SEF gjorde då en inbrytning på Metalls område.

SEF motiverade stridsåtgärden med att företagen vägrade att teckna inkasseringsavtal för medlemsavgifterna i facket, a-kassan och ackordsmätningen. Stridsåtgärden och SEF:s hot om strejkvarsel för ytterligare 2000 elektriker, gav inte företagen något annat val än att återinträda i EIO. Ett nytt inkasseringsavtal tecknades och blockaden avblåstes just som konflikten påbörjats.

2002, januari

Liten omfattning, men stor effekt för ett enskilt företag. Illustrerar frånvaron av frivillighet i tecknandet av kollektivavtal.

SEF:s ende medlem vid kraftverket Ekfors kraft strejkade hösten 2001 och vintern 2002 för att företaget skulle teckna kollektivavtal på nytt sedan företaget lämnat EIO. En andra anställd, som var oorganiserad, jobbade vidare under blockaden. I slutet av november 2001 utvidgades strejken och blockaden till Rottnebybruk, som hade samma ägare som Ekfors kraft. Där strejkade tre personer och två betraktades som strejkbrytare. I januari 2002 varslade Elektrikerförbundet om sympatiåtgärder riktade mot Övertorneå Elektriska, ett företag som samarbetade med Ekfors kraft. Ägaren till Ekfors kraft ställde som villkor för avtal att SEF skulle be om ursäkt i annonser för de renomméskador som strejken åsamkat företaget. Upplösningen är inte känd.

2003, maj-juni

Stor omfattning. Mycket stor skada. Föreningsrättskränkande varsel samt brott mot varseltiden. Allvarlig principfråga: krav på avtalsreglering av fråga som regleras i tvingande lag. Först när LO ingrep kunde konflikten avslutas.

EIO och SEF tecknade 2001 ett treårsavtal med sista året uppsägningsbart. SEF utnyttjade möjligheten att säga upp avtalet och startade en helt ny avtalsrörelse, med två huvudsakliga krav: avtalsreglering via så kallade "pressade byggtider" och förstärkning av ackordsmöjligheterna.

I ett första steg berörde stridsåtgärderna 3 000 elektriker och bestod i strejk och blockad av praktiskt taget alla kommunala fastigheter och verksamheter från den 13 maj. Medlare tillsattes, men de lämnade sitt uppdrag efter någon vecka utan att alls lämna något bud eftersom de bedömde att parterna stod alltför långt ifrån varandra.

Den 12 maj varslade SEF om övertids- och nyanställningsblockad och förbud mot in- och utlåning. En vecka senare togs tre företag/filialer ut i total strejk på en vecka – med en varseltid om bara en dag. SEF påstod att företagen försökt kringgå konfliktåtgärden. Hela avtalsområdet om 17 000 elektriker berördes. Ett antal tvingades helt lägga ner arbetet på grund av in- och utlåningsförbudet.

Den 2 juni trappades konflikten upp genom varsel om strejk vid tolv stora arbetsplatser från den 13 juni. Samtidigt varslades det om strejk vid ett enskilt företag vars vd ingick i EIO:s styrelse.

Att på det sättet rikta in sig konfliktåtgärder mot en enskild person med förtroendeuppdrag strider mot föreningsrätten. Efter att det föreningsrättskränkande varslat återtagits och konflikten i övrigt temporärt hejdats, påbörjades återigen medling. Den 19 juni drog konflikten igång igen, efter ett medlarbud som facket sagt nej till. 140 elektriker vid de 12 arbetsplatserna berördes, och dessutom kvarstod blockaden mot in- och utlåning och övertid. Då deklarerade LO att man tar över frågan om Pressade Byggtider, men konflikten fortsatte ändå med andra krav. Den 30 juni träffades avtal.

2004, maj

*Stor omfattning.
En serie eskalerande varsel
med korta mellanrum.
Varsel med oerhört allvarliga
konsekvenser för ett enskilt
företag och för industrin
i Västsverige.*

Efter en lång förhandlingsperiod sade SEF upp Installationsavtalet den 28 april och utlyste strejk från den 10 maj på 34 arbetsplatser. 500-1000 elektriker berördes. Två dagar senare varslades om strejk avseende ny- och ombyggnad för två stora EIO-företag, vars vd:ar ingick i EIO:s styrelse. EIO betraktade varslet som föreningsrättskränkande. Totalstrejk utlystes vid två filialer inom ett av dessa företag från den 13 maj.

EIO varslade om spegellockout av de stridsåtgärder som SEF redan vidtagit, samt om att temporärt upphöra att inkassera fack- och kontrollavgift. Medlare tillsattes. Den 9 maj lämnade de ett slutbud som facket antog och arbetsgivarsidan förkastade. SEF utlyste ytterligare en strejk på samtliga arbetsplatser där arbete skulle ha utförts åt Skanska, eller där Skanska var beställare. Varslet innehöll en veckovis upptrappning för Skanskas arbetsplatser.

Byggnads varslade om sympatiåtgärder som omfattade ca 170 personer. Transport varslade också om sympatiåtgärder. Dessa åtgärder kom aldrig att träda i kraft. Den 24 maj varslade SEF om ytterligare åtgärder: strejk vid arbete åt företag anslutna till Teknikföretagen. 100 personer berördes i sex kommuner i Västsverige.

Den 30 maj lämnade medlarna (återigen) ett slutbud, som båda parter antog. Avtalet innebar en reglering av arbetsmiljöfrågor som tagits fram av LO och Svenskt Näringsliv. Den nya regleringen tydliggjorde en procedurordning som SEF måste följa för att driva arbetsmiljöfrågor genom kollektivavtalet.

2004, november

*Sympatiåtgärd för Byggnads i
samband med Vaxholmsfallet.
Liten omfattning, stor effekt.*

I november 2004 blockerade Byggnads och Elektrikerförbundet ett skolbygge i Vaxholm. Det lettiska företaget Laval un Partneri hade tecknat kollektivavtal för jobbet, men Byggnads krävde att det egna kollektivavtalet skulle tillämpas, med en angiven lönenivå motsvarande ett genomsnitt på 145 kronor per timme (mer än vad många svenska byggarbetare tjänade). När företaget vägrade skriva ytterligare ett kollektivavtal sattes bygget i blockad. Den hätska fackliga agitationen fick enorm medial uppmärksamhet. Särskilt uppmärksammat blev det att de svenska strejkvakterna skrek "go home!" åt de lettiska arbetarna. Arbetsdomstolen tillät blockaden, och så småningom drevs bolaget i konkurs.

Det hela gav upphov till en lång rättsprocess som till sist ledde till att fackets stridsåtgärder fälldes i såväl EG-domstolen som Arbetsdomstolen. Byggnads och SEF dömdes att betala skadestånd.

2005, januari

Mycket omfattande varsel, men konflikten bröt inte ut. Sympatiåtgärd för egen konflikt på Energiföretagens (EFA) område. Illustrerar obalansen i konfliktreglerna.

Efter en längre tids förhandlande varslade SEF om stridsåtgärder riktade mot EFA. Extremt omfattande sympatiåtgärder utlystes på Installationsavtalets område. Sympatiåtgärderna gällde dels strejk vid vissa arbeten åt EFA-anslutna företag, dels strejk vid allt elarbete åt företag anslutna till Teknikföretagen i Västra Götaland.

Efter medling kunde SEF och EFA teckna ett nytt avtal och sympatiåtgärderna avblåstes.

2005, april-augusti

Sympatiåtgärd för Byggnads krav på avtal med utländskt företag. Återkallades inte förrän långt efter att företaget försvunnit ur Sverige.

En campingplats hade anlitat ett utländskt byggföretag som inte tecknat avtal med Byggnads. I april utlyste SEF en sympatiåtgärd som avsåg allt elarbete vid campingplatsen – inte bara elarbete i anslutning till det utländska företagets verksamhet. Sympatiåtgärden återkallades inte förrän i augusti, långt efter det att byggföretaget försvunnit.

2005, maj

Sympatiåtgärd till stöd för det finska Pappersarbetareförbundet. Starkare och annorlunda utformat varsel än övriga fackförbunds.

Svenska Pappers utlyste under våren 2005 sympatiåtgärder till stöd för det finska Pappersarbetareförbundet. Flera svenska fackförbund varslade om sympatiåtgärder som dels avsåg stopp för allt arbete vid företag inom Stora Enso-koncernen, dels förbud att nyttja sådan personal som överhuvudtaget utfört arbete inom Stora Enso till annat övertidsarbete.

2005, november

Sympatiåtgärd till stöd för Pappers, som krävde eget avtal för ett företag som omstrukturerats och bytt avtalsområde. Avsåg facklig gränsdragningskonflikt mellan Metall och Pappers.

ABB-ägda Figeholm hade, efter omstrukturering inom ABB, bytt avtalsområde och anslutit sig till Teknikavtalet. Skiljedom hade visat att Teknikavtalet skulle tillämpas. Pappers tog ändå till stridsåtgärder, och SEF varslade om sympatiåtgärder som avsåg allt elinstallationsarbete vid ABB:s verksamheter och på Teknikföretagens fastighet i Stockholm.

Åtgärden bröt aldrig ut, eftersom företaget och Teknikföretagen skrev avtal med Pappers (vid sidan av Teknikavtalet).

2005, november-december

Sympatiåtgärd för egen konflikt med EFA. Omfattande. Mycket svårläst och svårtolkat varsel.

SEF varslade om strejk mot Energiföretagens Arbetsgivareförening (EFA), efter att förhandlingarna strandat på frågan om fredsplikt vid löneförhandlingar på nya EFA-företag.

Sympatiåtgärderna hann aldrig träda i kraft. EIO drog frågan till Arbetsdomstolen varpå SEF sköt upp sympativarslet till efter jul, och dessförinnan hann SEF och EFA teckna avtal.

2007, april-maj

*Omfattande strejk.
Stor skada för enskilda företag.
SEF strejkade för att få
arbetsgivarna att betala
deras verksamhet.*

Installationsavtalet löpte ut i slutet av mars, och i mitten av april varslade SEF om strejk vid gruvbolaget LKAB i Kiruna och 31 mindre elektrikerföretag. Senare utökades strejken till ytterligare 29 mindre företag. EIO svarade med en spegellockout vid de arbetsplatser som SEF valt. Strejken varade i två veckor. Medlingsinstitutet konstaterar att konflikten ledde till 842 förlorade arbetsdagar.

Avtalet följde märket. Den stora tvistefrågan var facket krav på att arbetsgivarna skulle finansiera deras verksamhet. SEF krävde att elinstallationsföretagen skulle betala en avgift till facket på 0,6 procent om året per anställd, utöver deras lön. Det motsvarar ungefär 40 miljoner kronor om året. Strejken kunde blåsas av när EIO lovade att betala ett omställningsbidrag på sex miljoner kronor om året i två år. Ett omställningsbidrag erbjöds redan i mars, men antogs alltså inte förrän efter en tids strejk.

2010, mars

*Mycket stor omfattning,
omfattande skada.
En serie varsel som slog
mot landets energiförsörjning,
både Vattenkraftverk
och Kärnkraftverk.
SEF avvisade medling och
erkände inte industrinormen
Illustrerar obalansen
i konflikträtten.*

Efter drygt två månaders förhandlande om ett nytt Kraftverksavtal varslade SEF om stridsåtgärder riktade mot EFA (Energiföretagens Arbetsgivarorganisation). SEF krävde nära 50 procent mer löneökning och avvisade därmed den nivå som den internationellt konkurrensutsatta industrin träffat avtal på. SEF:s varsel orsakade ökade energikostnader i Sverige samt hade miljöpåverkan när andra energislag fick tas till. Cirka fyrtio vattenkraftstationer drabbades och majoriteten stod och spillde vatten. Oskarshamn kärnkraftverk stod inför att behöva stängas ner. Energibrist och stor ekonomisk skada hotade.

När konflikten utlöstes fortsatte förhandlingarna under medlars ledning, men SEF avvisade två medlarbud om nytt Kraftverksavtal och framställde det som att Svenskt Näringsliv blockerade förhandlingarna. Förhandlingarna fortsatte därefter direkt mellan EFA och SEF, trots utökad konflikt. Den 30 april slöts avtal efter ytterligare stridsåtgärder varslade av SEF.

2010, april

*Strejk vid enskilt företag i
syfte att tvinga företaget att
teckna annat kollektivavtal/
byta Arbetsgivarorganisation.
Illustrerar frånvaro av
frivillighet i tecknande av
kollektivavtal/föreningsrätten.
Total arbetsnedläggelse
och blockad av allt
arbete vid Falu Elnät.*

Falu Elnät hade valt att gå ur Energiföretagens arbetsgivarförening (EFA) och istället blivit medlemmar i Kommunala Företagens Samorganisation (KFS). Från och med den 1 april 2010 gällde därför ett nytt kollektivavtal för samtliga de anställda arbetare som tidigare hörde till SEF:s och EFA:s Kraftverksavtal. SEF hade många medlemmar vid företaget och ville att Kraftverksavtalet även fortsättningsvis skulle gälla vid Falu Elnät AB, det vill säga företaget skulle ha två kollektivavtal. Dessutom ställde man krav på en rad andra förmåner – exempelvis tre extra semesterveckor!

SEF varslade om total arbetsnedläggelse och blockad av allt arbete vid Falu Elnät från tisdagen den 12 april 2010. Efter medlingsförhandlingar samt gränsdragningsförhandlingar mellan SEF och Seko tvingades företaget teckna kollektivavtal med SEF.

2010, april

*Sympatiåtgärder
med egen konflikt.
Stora skadeverkningar
för enskilda företag.*

De anställda på två elteknikföretag strejkade till stöd för SEF i konflikten med Falu Elnät AB. Konflikten handlade om vilket kollektivavtal som skulle gälla, oberoende av vilken arbetsgivarorganisation företaget tillhörde. De två elteknikföretagen tillhörde EIO och hade överhuvudtaget ingenting med konflikten vid Falu Elnät AB att göra. EIO-företagen varslades om total arbetsnedläggelse och blockad från den 16 april, med konsekvenser för både landsting och industri. Varslet återkallades när Falu Elnät AB tvingats teckna kollektivavtal med SEF.

2010, april

*Extremt omfattande
varsel om mycket
kraftiga stridsåtgärder.
Successiv utökning i fem steg.
Illustrerar obalansen
i konfliktvapnet.
Påverkade även medlems-
företag i EFA som just
träffat avtal efter
omfattande konflikt.*

Ett oerhört omfattande varsel som hotade byggen över hela Sverige där elföretag installerar. Varslet mot branschen var det största som lagts sedan 1993. EIO värderade kostnaderna för strejken till åtskilliga miljoner kronor per dag. Kostnaderna skulle komma att öka i takt med att byggen stannade och industrier måste stänga ner, i brist på elektriker.

Strejkerna skulle dra igång successivt, med start den 10 maj och snabbt komma att få allvarliga konsekvenser. Förutom de strejkande elektrikerna, beräknades 35 000 byggnadsarbetare stå utan arbete. Kostnaderna skulle komma att öka i takt med att byggen stannade och industrier måst stänga ner, i brist på elektriker. Åtgärderna riktades mot alla elföretag inom EIO som hade uppdrag åt byggbolagen NCC, Skanska och Peab, samt Forsmarks kärnkraftverk, Bravikens sågverk i Norrköping och mot hela verksamheten inom två av Sveriges största elteknikföretag, Midroc Electro och Skanska Electro.

Även kärnkraftverken i Ringhals och Oskarshamn, Preems raffinaderier i Göteborg och Lysekil, bygget av Ikeas varuhus i Helsingborg, bygget av det nya äventyrsbadet i Sundsvall, bygget av det nya Centralsjukhuset i Karlstad, liksom utbyggnaden av sjukhuset i Västerås var hotat. Med hjälp av medlare träffade EIO och SEF ett nytt Installationsavtal två dagar innan den massiva konflikten initialt skulle bryta ut den 10 maj. I medlingen kom frågor som parterna inte alls behandlat att föras fram av SEF och dessa blev därmed del av Installationsavtalet.

2010, maj

Varsel om sympatiåtgärder.

Tre dagar efter det att EIO och Svenska Elektrikerförbundet träffat ett nytt Installationsavtal, som skulle ge arbetsfred i två år, varslade SEF fyra stora arbetsplatser för elinstallationsföretag om sympatiåtgärder till stöd för Hotell- och Restaurangfacket. Konfliktåtgärden, som bestod av strejk vid fyra arbetsplatser, utlöstes inte. Konflikten utlöstes inte.

2012, februari

*Varsel om sympatiåtgärder.
Omfattande varsel under egna
pågående förhandlingar.*

Sympatiåtgärd med Byggnads i deras tvist med Svevia (tidigare Vägverket Produktion) avseende vilket kollektivavtal Svevia skall tillämpa. Varslet lades under pågående avtalsförhandlingar med EIO om nytt kollektivavtal och var uppdelat i två delar. Dels omfattades i princip allt arbete på arbetsplatser, fastigheter eller egendom som drivs av eller tillhör Svevia, dels allt arbete på två projekt avseende LKAB. Omfattningen av varslet var avsevärt. Elteknikbranschen drabbades återigen av varsel om sympatiåtgärd från SEF i en avtalsfråga som inte har samband med vare sig elinstallationsverksamhet eller förbundets medlemmar.

SEF återkallade sympativarslet efter det att Byggnads och Svevia AB träffat ett kollektivavtal.

2012, juni

Varsel om sympatiåtgärder.

Omfattande sympativarsel, endast två månader efter det att EIO och SEF tecknat nytt Installationsavtal under fredsplikt, med andra ord tidigare än avtalet löpt ut.

Sympatiåtgärd med Hotell- och Restaurangfacket i deras tvist med Visita. SEF deltog med ett understödjande sympativarsel tillsammans med ytterligare fem LO-förbund.

Visita och Hotell- och Restaurangfacket tecknade avtal söndagen den 10 juni efter intensiv medling och under hot/varsel om stor konflikt, kompletterat av de understödjande sympativarslen från övriga LO-förbund.

SEF meddelade, i brev den 12 juni efter förfrågan, att varslet som skulle utlösas den 19 juni var utformat så att det automatiskt återtogs om ursprungskonflikten löstes.

Om EIO och Installationsavtalet

Elektriska Installatörsorganisationen EIO är bransch- och arbetsgivarorganisationen för Sveriges elteknikföretag. Organisationen ansluter 2700 medlemsföretag med tillsammans drygt 25000 anställda och en omsättning på 28 miljarder kronor. Bravida, YIT, NEA-gruppen, Vinci och Midroc Electro är några av de största medlemsföretagen.

EIO tecknar tillsammans med Svenska Elektrikerförbundet (SEF) kollektivavtal – Installationsavtalet – som gäller för de starkströms-, svagströms-, hiss- och radiomontörer som har sin anställning i EIO-anslutna företag. Det nu gällande avtalet är ettårigt och löper ut den 31 mars 2013.

För ytterligare information, kontakta gärna:

Åsa Kjellberg Kahn, förhandlingschef EIO, 0705-16 05 64.

Elektriska Installatörsorganisationen EIO

EIO Medlemsservice AB Box 17537, 118 91 Stockholm

Telefon: 08-762 75 00 Fax: 08-668 86 17

E-post: info@eio.se Webb: www.eio.se

